

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 februari 2019

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van
de inkomstenbelastingen 1992, teneinde
ten behoeve van de vrijwilligers
bij de korpsen van de openbare brandweer
en bij de Civiele Bescherming het fiscaal
vrijgesteld bedrag te verhogen**

ADVIES VAN HET REKENHOF

Zie:

Doc 54 3287/ (2018/2019):

- 001: Wetsvoorstel van de heer Piedboeuf c.s.
- 002: Amendementen.
- 003: Verslag.
- 004: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 février 2019

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code des impôts
sur les revenus 1992, en vue d'augmenter
le montant de l'exonération fiscale
dont bénéficient les pompiers volontaires
des services publics d'incendie et les agents
volontaires de la Protection civile**

AVIS DE LA COUR DES COMPTES

Voir:

Doc 54 3287/ (2018/2019):

- 001: Proposition de loi de M. Piedboeuf et consorts.
- 002: Amendements.
- 003: Rapport.
- 004: Texte adopté par la commission.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

1. Vraag om advies

Op 9 november werd door de heer S. Bracke, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, overeenkomstig artikel 79, eerste alinea van het Reglement van de Kamer, aan het Rekenhof een vraag om advies toegezonden inzake het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, teneinde ten behoeve van de vrijwilligers bij de korpsen van de openbare brandweer en bij de Civiele Bescherming het fiscaal vrijgesteld bedrag te verhogen (Ingediend door de heer Benoît Piedboeuf c.s. – DOC 54 3287/001).

De brief meldt dat de commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer van volksvertegenwoordigers het Rekenhof verzoekt om een nota te verstrekken met een raming van de nieuwe uitgaven of van de minderontvangsten die de goedkeuring van het wetsvoorstel als gevolg zou hebben.

2. Inhoud van het wetsvoorstel

Krachtens art. 38, § 1, eerste lid, 12°, WIB1992 hebben de vrijwilligers bij de korpsen van de openbare brandweer en bij de Civiele Bescherming recht op een fiscaal vrijgestelde vergoeding van maximaal 2 850 euro. Het wetsvoorstel wil dit basisbedrag verhogen tot 3 750 euro.

3. Budgettaire weerslag van het wetsvoorstel

De fiscaal vrijgestelde vergoeding van 2 850 euro bedraagt geïndexeerd voor 2019 4 560 euro. Het verhoogde bedrag van 3 750 euro bedraagt na indexering voor 2019 6 000 euro. Dit betekent dat de verhoging van de fiscaal vrijgestelde som 1 440 euro bedraagt.

De parlementaire voorbereiding maakt melding van ongeveer 12 650 vrijwilligers. Het gaat om 12 000 vrijwilligers bij de brandweer en 650 vrijwilligers bij de Civiele Bescherming. Deze cijfers werden bevestigd door de FOD Binnenlandse zaken.

De totaliteit van de vergoedingen van de vrijwilligers bij de brandweer bedroeg voor 2017 78 820 328 euro. De totaliteit van de vergoedingen voor de vrijwilligers bij de Civiele Bescherming bedroeg voor 2017 499 481 euro. Deze gegevens werden verstrekt door de FOD Binnenlandse zaken en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. De uitgesplitste gegevens per vrijwilliger bij de brandweer zijn niet beschikbaar bij de FOD Binnenlandse zaken, omdat de uitbetaling gebeurt door de verschillende brandweerzones.

De individuele gegevens waren niet beschikbaar op korte termijn, zodat de raming dient te worden gemaakt aan de hand van een gemiddelde vergoeding. Deze gemiddelde vergoeding kan berekend worden als de som van de totaliteit van de vergoedingen van de vrijwilligers bij de brandweer en de totaliteit van de vergoedingen van de vrijwilligers bij de Civiele Bescherming gedeeld door het totale aantal vrijwilligers. Ze bedroeg in 2017 6 270,34 euro.

1. Demande d'avis

Le 9 novembre 2018, M. S. Bracke, président de la Chambre des représentants, a transmis à la Cour des comptes, dans le cadre de l'article 79, alinéa 1er, du règlement de la Chambre, une demande d'avis concernant la proposition de loi modifiant le code des impôts sur les revenus 1992, en vue d'augmenter le montant de l'exonération fiscale dont bénéficient les pompiers volontaires des services publics d'incendie et les agents volontaires de la Protection civile (déposée par M. Benoît Piedboeuf et consorts – DOC 54 3287/001).

D'après la lettre du président de la Chambre, la commission des Finances et du Budget de la Chambre souhaite que la Cour rédige une note contenant une estimation des nouvelles dépenses ou de la diminution des recettes qu'entraînerait l'approbation de cette proposition de loi.

2. Contenu de la proposition de loi

En vertu de l'article 38, § 1er, alinéa 1er, du CIR 1992, les pompiers volontaires des services publics d'incendie et les agents volontaires de la Protection civile ont droit à une rémunération qui est exonérée à concurrence de maximum 2 850 euros. La proposition de loi souhaite relever ce montant de base à 3 750 euros.

3. Incidence budgétaire de la proposition de loi

La rémunération exonérée de 2 850 euros correspond à un montant indexé de 4 560 euros pour 2019 et le montant majoré de 3 750 euros correspondrait à un montant indexé de 6 000 euros pour 2019, de sorte que l'augmentation de la somme exonérée d'impôts s'élèverait à 1 440 euros.

Les travaux parlementaires font état d'environ 12 650 volontaires, répartis entre 12 000 pompiers volontaires et 650 agents volontaires de la Protection civile. Ces chiffres ont été confirmés par le SPF Intérieur.

Le montant total des rémunérations des pompiers volontaires s'est élevé à 78 820 328 euros pour 2017. Le montant total des rémunérations des agents volontaires de la Protection civile à 499 481 euros. Ces données ont été fournies par le SPF Intérieur et l'Office national de sécurité sociale. Le SPF Intérieur ne possède pas les données ventilées par pompier volontaire, parce que le paiement est effectué par les différentes zones de pompiers.

Les données individuelles n'étant pas disponibles à court terme, l'estimation a dû être réalisée à l'aide d'une rémunération moyenne. Celle-ci a été calculée comme étant la somme des rémunérations totales des pompiers volontaires et des agents volontaires de la Protection civile, divisée par le nombre total de volontaires. Elle s'élevait à 6 270,34 euros en 2017.

Met aannname van deze gemiddelde vergoeding zou elke vrijwilliger ten volle genieten van de verhoging van de fiscale vrijstelling, namelijk voor het volledige bedrag van 1 440 euro. Daardoor geeft deze raming aan de hand van de gemiddelde vergoeding meteen ook de maximale budgettaire impact van het wetsvoorstel weer.

Dit betekent dat er met aannname van een gemiddelde marginale aanslagvoet van 45 % en een gemiddelde aanvullende gemeentebelasting van 7 % een maximale minderontvangst is van $1\,440 * 12\,650 * 45 \% * 1,07$. Concreet gaat het om een minderontvangst van 8 771 004 euro.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze berekening ervan uitgaat dat iedere vrijwilliger jaarlijks een vergoeding krijgt die hoger of gelijk is aan het maximaal vrijgestelde bedrag (6 000 euro). De hoogte van de vergoeding van de vrijwilligers hangt echter af van verschillende factoren. Het gaat om een prestatievergoeding per uur die afhangt van de graad van de vrijwilliger, zijn geldelijke anciënniteit, het aantal uitgevoerde wachtdiensten, interventies, preventie, administratieve of logistieke taken, de oefeningen en opleidingen. Bovendien kunnen bijkomend specifieke toelagen verkregen worden.¹

Uit de opgevraagde gegevens die wel op korte termijn beschikbaar waren, blijkt echter dat er grote verschillen bestaan tussen de hoogte van de vergoedingen voor de verschillende vrijwilligers. In het jaar 2017 bijvoorbeeld, kregen op een groep van 355 vrijwilligers bij de Civiele Bescherming 52 vrijwilligers een jaarlijkse vergoeding die lager lag dan 100 euro. Daarnaast ontvingen 5 van die 355 vrijwilligers een vergoeding die hoger lag dan 10 000 euro.

De raming waarbij er van wordt uitgegaan dat elke vrijwilliger maximaal zou kunnen genieten van de verhoging van de vrijstelling is dus voorzichtig.

4. Besluit

De goedkeuring van dit wetsvoorstel zou, gebaseerd op de vergoedingen uitbetaald in 2017, maximaal een jaarlijkse minderontvangst van 8 771 004 euro tot gevolg hebben.

¹ Zie voor de vrijwilligers bij de brandweer: Koninklijk besluit van 19 april 2014 houdende bezoldigingsregeling van het operationeel personeel van de hulpverleningszones (*Belgisch Staatsblad* 1 januari 2014, err. 10 december 2014). Zie voor de vrijwilligers bij de Civiele bescherming: Koninklijk besluit van 29 juni 2018 houdende bezoldigingsregeling van het operationeel personeel van de Civiele Bescherming (*Belgisch Staatsblad* 19 juli 2018).

Si l'on tient compte de cette rémunération moyenne, chaque volontaire bénéficierait pleinement de l'augmentation de l'exonération fiscale, à savoir de l'intégralité du montant de 1 440 euros. Par conséquent, cette estimation réalisée à l'aide de la rémunération moyenne donne aussi d'emblée l'incidence budgétaire maximale de la proposition de loi.

Cela signifie qu'à un taux d'imposition marginal moyen de 45 % et un taux d'impôt communal additionnel moyen de 7 %, la diminution des recettes s'élèverait au maximum à $1\,440 * 12\,650 * 45 \% * 1,07$, soit 8 771 004 euros.

Il convient de souligner que ce calcul part du principe que chaque volontaire perçoit une rémunération annuelle supérieure ou égale au montant exonéré maximum (6 000 euros). Or, le montant de la rémunération des volontaires dépend de plusieurs facteurs. Il s'agit d'une rémunération horaire des prestations qui dépend du grade du volontaire, de son ancienneté pécuniaire, du nombre de services de garde effectués, des interventions, de la prévention, des tâches administratives ou logistiques, des exercices et des formations. En outre, des allocations spécifiques peuvent être obtenues¹.

Il ressort toutefois des données demandées qui étaient disponibles à court terme qu'il existe des différences importantes entre le montant des rémunérations des différents volontaires. En 2017 par exemple, sur un groupe de 355 volontaires de la Protection civile, 52 personnes ont reçu une rémunération annuelle inférieure à 100 euros. En outre, 5 de ces 355 volontaires ont perçu une rémunération supérieure à 10 000 euros.

Par conséquent, l'estimation effectuée dans l'hypothèse où chaque volontaire pourrait bénéficier de l'intégralité de l'augmentation de l'exonération est prudente.

4. Conclusion

L'approbation de cette proposition de loi entraînerait une diminution annuelle des recettes de 8 771 004 euros maximum compte tenu des rémunérations versées en 2017.

¹ Pour les pompiers volontaires, voir l'arrêté royal du 19 avril 2014 portant statut pécuniaire du personnel opérationnel des zones de secours (*Moniteur belge* du 1er janvier 2014, err. 10 décembre 2014). Pour les agents volontaires de la Protection civile, voir l'arrêté royal du 29 juin 2018 portant statut pécuniaire du personnel opérationnel de la protection civile (*Moniteur belge* du 19 juillet 2018).